

Onderwerp: Burgerlijke cultuur van Nederland in de zeventiende eeuw

Accenten binnen het onderwerp:

- stadhuis/paleis op de Dam;
- genres in de schilderkunst;
- stadsschouwburg van Amsterdam; rederijkerskamers (bijvoorbeeld Vondel); kluchten en tragedies, spektakelstukken;
- rol van het orgel (Sweelinck); diverse muzikale genres voor de kleine kring;
- Chinees porselein (Delfts aardewerk);
- encyclopedische verzamelingen.

Specificaties van het onderwerp vanuit domein B invalshoeken voor reflectie:

Kunst en religie, levensbeschouwing

- Visies op geschiedenis: religieus én wereldlijk.
- Diversiteit van christelijke geloofsovertuigingen.
- Bijvoorbeeld: in stadhuis op de Dam - opstand tegen Spanje parallel aan opstand Bataven tegen Romeinen; Vanitas (oudheid - stoïcijns, bijbel - Prediker); diverse -moralistische - genres.

Kunst en esthetica

- Schoonheid van de zichtbare wereld, naast klassieke theorieën.
- Protestantse visies op de kunsten.
- Kennis van menselijke hartstochten.
- Aristotelische principes in het theater.
- Natuur: zichtbare (goddelijke) natuur.
- Originaliteit: inventiviteit én 'blijven bij je stiel'.
- Voorbeelden: Descartes, Lebrun ('traité des passions' en andere modellenboeken).

Kunstenaar en opdrachtgever; politieke en economische macht

- Opleiding: ateliers; reizen naar Rome; niet centralistisch → steden/regio's. Onderscheid tussen 'ambachtsman' en 'geleerde kunstenaar'. 'Studie' oudheid belangrijk.
- Opdrachtgevers: vrije markt, overheden, gezelschappen.
- Organisatie samenleving: de Republiek zoekt zijn plaats tussen grootmachten (17e eeuw); Amsterdam 'centrum wereldhandel'.
- Verzamelingen: encyclopedische verzamelingen en rariteitenkabinetten.

Kunst en vermaak

- Ter lering en vermaak.
- Vermaak als medicijn (klucht).
- Bijvoorbeeld: Brederode.

Kunst, wetenschap en techniek

- Empirisch onderzoek.
- Camera obscura.
- Kunst- en vliegwerk (toneelmachines).

Kunst intercultureel

- Ontdekkingsreizen: wisselwerkingen in Chinees porselein - Delfts aardewerk.
- Schilderijen flora/fauna/mensen, landschappen vreemde landen als 'reisverslag met Hollandse ogen'.